

# PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

## Centro educativo

| Código   | Centro               | Concello | Ano académico |
|----------|----------------------|----------|---------------|
| 15026418 | IES Terra de Soneira | Vimianzo | 2025/2026     |

## Área/materia/ámbito

| Ensinanza                        | Nome da área/materia/ámbito | Curso  | Sesións semanais | Sesións anuais |
|----------------------------------|-----------------------------|--------|------------------|----------------|
| Educación secundaria obrigatoria | Relixión católica           | 4º ESO | 1                | 35             |

| Tipo de oferta         |
|------------------------|
| Réxime xeral-ordinario |

| <b>Contido</b>                                                                                        | <b>Páxina</b> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| 1. Introducción                                                                                       | 3             |
| 2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias                                  | 9             |
| 3.1. Relación de unidades didácticas                                                                  | 10            |
| 3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas                                                   | 12            |
| 4.1. Concrecións metodolóxicas                                                                        | 27            |
| 4.2. Materiais e recursos didácticos                                                                  | 28            |
| 5.1. Procedemento para a avaliación inicial                                                           | 29            |
| 5.2. Criterios de cualificación e recuperación                                                        | 29            |
| 6. Medidas de atención á diversidade                                                                  | 31            |
| 7.1. Concreción dos elementos transversais                                                            | 32            |
| 7.2. Actividades complementarias                                                                      | 32            |
| 8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente cos seus indicadores de logro | 33            |
| 8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora                                    | 34            |
| 9. Outros apartados                                                                                   | 34            |

## 1. Introducción

### CONTEXTO SOCIAL E FAMILIAR

#### Introdución

Nos traballos preparatorios para a elaboración do plano educativo do centro fixéronse enquisas aos pais e nais do alumnado, ao alumnado e ao profesorado co obxecto de coñecer o contexto socioeconómico e cultural familiar así como as expectativas con respecto á educación. Os resultados e as conclusións da enquisa figuran como documentos anexos e neste apartado menciónanse unicamente aquelas cuestións que parecen ter unha maior relevancia á hora de planificar as actividades do instituto.

#### A poboación

Cos datos acadados nas enquisas podemos dicir que o número de fillos por fogar son os seguintes:

- Fogares cun fillo/a..... 8%
- Fogares con dous fillos/as..... 44%
- Fogares con tres fillos/as..... 29%
- Fogares con máis de tres fillos/as..... 17%

A media de fillos/as por fogar é de dous ou máis (aproximadamente 2,5), seguindo a tendencia do resto de Galicia.

#### Características socio-demográficas

##### Dimensión do fogar segundo a súa tipoloxía.

· Fogares formados por un matrimonio con fillos/as. Son os que predominan, 39 do total da mostra 63, representan un 62% do total.

· Fogares de dous ou máis núcleos. Representan un 32% do total. Desta maneira o maior número medio de membros por fogar queda reservado a este tipo de fogares denominados extensos. Esta forma de convivencia máis tradicional é a que aínda predomina nas áreas de maior tradición agraria e mariñeira desta comunidade.

O resto dos fogares representan unha minoría (entre un 2-3%). Hai que salientar que na mostra non hai ningún tipo de fogar composto por pai e os seus fillos/as solteiros, tal como sucede no resto da comunidade.

Idade dos pais e nais

| IDADE | PAI | NAI |
|-------|-----|-----|
| 30-40 | 13% | 35% |
| 41-50 | 51% | 43% |
| 51-60 | 32% | 13% |

Os datos facilitados pola Consellería de Familia indican que nos fogares compostos por matrimonio e fillos a idade media do cabeza de familia para unha mostra de 1.800 familias, está entre os 35 e os 44 anos cun 26,2%.

Nos fogares de dous ou máis núcleos a media está entre os 45 e os 54 anos, cun 32,1%.

Destaca unha poboación de maior idade nos fogares de dous ou máis núcleos que nos fogares formados por unha parella e fillos, cumpríndose así a tendencia da comunidade.

Nivel de instrución dos pais e nais

O nivel de estudos dos cabezas de familia é moi inferior ao da media de Galicia, ao que non resulta alleo o feito de que non existira un centro de ensino medio na comarca ata o ano 1983, xa que aínda están por escolarizarse os fillos e fillas dos primeiros alumnos deste Instituto.

O número de fogares nos que os cabezas de familia teñen estudos universitarios (medios ou superiores) é do 5,6%, estando moi por debaixo da porcentaxe da Comunidade, que os sitúa nun 14,4%. Á explicación anterior hai que engadir a de que o mercado laboral da comarca non xera moitos postos de traballo que contemplan como requisito o da titulación universitaria (a maior parte destes son postos de funcionarios docentes e sanitarios que non se cobren preferentemente por persoas orixinarias da comarca). A maior parte dos titulados universitarios procedentes da comarca

acaban residindo fóra da localidade de orixe.

Os maiores niveis de instrución dánse nos tipos de fogares cunha poboación máis nova, co que as diferencias de nivel de instrución explícanse, non tanto por ser distinto tipo fogar, senón pola idade diferencial dos seus membros.

Na súa meirande parte, os pais e nais do noso alumnado posúen unicamente estudos primarios. A porcentaxe de pais que non teñen ningún tipo de estudio ou que só teñen estudos primarios é dun 73%, sendo esta porcentaxe sensiblemente superior no caso das nais -89%-.

Esta situación reflíctese nalgunhas respostas á enquisa que vale a pena mencionar:

- Un 45% dos pais/nais non axudan nin comentan cos seus fillos/as os traballos escolares que estes deben realizar. Sen embargo, son moitos menos -13%- os que non falan con eles acerca das súas relacións cos profesores e compañeiros ou dos estudos en xeral. Non parece, pois, que haxa un desinterese dos pais/nais cara ás actividades académicas dos seus fillos senón unha incapacidade para implicarse máis nelas.

- En coherencia co anterior hai unha clara tendencia a valorar positivamente o reforzo da educación recibida no centro mediante clases particulares: un 66% considéranas necesarias ou convenientes. Hai que resaltar que cáseque a metade do alumnado vai a pasantías.

- Aos pais e nais gustaríalles que o propio centro de ensino ofrecera aulas de recuperación, sendo un 84% desta opinión.

Actividade da poboación

Dentro da poboación inactiva, un 89,3% do total corresponde ás amas de casa e un 19,14% a xubilados.

En xeral obsérvase unha baixa proporción de persoal de alta cualificación profesional.

Parece interesante sinalar os seguintes aspectos que puideran ser diferenciadores do entorno no que nos atopamos:

- Hai unha porcentaxe considerable de pais (19%) que traballan fóra de Galicia ou incluso no estranxeiro.

- Máis da metade dos pais son albaneis ou mariños.

- As nais son amas de casa na súa inmensa maioría. Parece que o índice de ocupación é extremadamente baixo (por suposto, moi por debaixo das medias estatísticas coñecidas: só un 11% teñen un traballo remunerado); sen embargo é relativamente baixa a porcentaxe das que se declaran en paro.

- A quinta parte das familias declaran ter dificultades para chegar a fin de mes cos ingresos de que dispoñen.

As casas: espazos e recursos

Os aspectos detectados nas enquisas que se consideran máis significativos neste apartado son os seguintes:

- O noso alumnado vive en casas, polo xeral, grandes e o 79% dispón de habitación individual.

- A cuarta parte das casas dispoñen de ordenador.

- Din dispoñer de libros, tanto de lectura como de consulta -89% e 86%, respectivamente-. Sen embargo, a porcentaxe de fogares nos que hai máis de 200 libros é tan só do 17%.

Algunhas opinións familiares relevantes sobre o proceso educativo

Das respostas ás enquisas por parte do alumnado e das súas familias recolléronse outros aspectos que poden ser relevantes para a elaboración dos principios educativos e dos obxectivos a acadar por este centro.

As expectativas con respecto ao centro

As expectativas dos pais/nais con respecto ao centro son amplas: non só esperan que os seus fillos/as acaden unha preparación académica; queren que se lles proporcione información sexual, que se lles fale das drogas, da anorexia, da sida ..., en fin, de todo un pouco.

É importante analizar esta demanda en toda a súa dimensión e, no seu caso, establecer claramente cales deben ser as liñas de

actuación en cada un dos temas mencionados.

A valoración da diversidade

Os pais/nais parecen reacios nunha porcentaxe significativa - polo que se deduce das enquisas- a aceptar que vivimos nun mundo no que hai que convivir con xente diversa e non por iso peor. Non queren que os seus fillos compartan aula con enfermos de sida (35%), con homosexuais (22%) ou con discapacitados psíquicos (21%).

Pode ser conveniente analizar e relacionar esta información cos datos relativos ás expectativas que os pais/nais teñen sobre o propio centro de ensino.

A valoración do centro

A maior parte dos pais e nais fai unha valoración positiva do funcionamento do centro pero hai unha porcentaxe significativa de pais/nais que están pouco ou nada satisfeitos.

Algunhas opinións do alumnado

(introducir unha valoración cualitativa das enquisas)

Algunhas opinións do profesorado

Entre as opinións manifestadas polo profesorado a través da enquisa resaltamos as seguintes:

- Na valoración dos recursos, servizos e actividades realizadas polo centro a maior parte tiñan unha valoración satisfactoria pero outras non ( locais e dotación dos Departamentos, aulas e medios de audiovisuais, local e funcionamento da cafetería)

Parece evidente a necesidade de concentrar os esforzos en mellorar as cuestións que merecen unha cualificación negativa, dedicando maior atención e investimentos nos servizos que funcionan inadecuadamente. Tamén é certo que unha parte dos problemas proceden das infraestruturas do centro (edificio, instalacións,...) e nestes casos pouco máis se pode facer que adoptar unha actitude reivindicativa fronte á Administración educativa.

- Valórase como moi importante a comunicación cos pais e nais,

contrastando esta valoración coa percepción que existe sobre a realidade desta comunicación que resulta deficiente, tanto no que se refire á frecuencia con que o profesorado nos diriximos ás familias como á inversa.

- É moi xeneralizada a opinión de que o noso alumnado está pouco motivado para o estudo e ten malos hábitos de traballo.

- Hai unha opinión moi maioritaria de que as relacións co alumnado deste centro non son xeralmente difíciles, pero o alumnado con frecuencia ten un comportamento excesivamente alborotador.

- Moi maioritariamente o profesorado considera necesario informar ao alumnado sobre diversos aspectos relativos ás clases (comportamento, programa, metodoloxía e criterios de avaliación) e móstrase receptivo a tomar en consideración, cando menos parcialmente, as propostas do alumnado sobre o comportamento na aula e a metodoloxía. O programa da materia e os criterios e procedementos de avaliación considéranse competencia exclusiva do profesorado.

- O profesorado, como colectivo, debera actuar con maior rixidez na cuestión disciplinaria.

- Para efectuar a avaliación do alumnado o elemento máis valorado é o dominio da materia, pero hai outros temas aos que se outorga moita importancia: asistencia á clase, actitude do alumno/a e participación na clase.

- Os elementos que máis inflúen nos resultados académicos do alumnado son: método de estudo, tempo dedicado ao estudo, apoio da familia, metodoloxía utilizada polo profesor/a. A incidencia nestes aspectos debera ser a máis rendible para conseguir resultados positivos. Nos que son de tipo metodolóxico é, probablemente, onde máis se pode influír actuando colexiadamente.

- Considérase importante que o titor comunique as impresións do alumnado sobre a avaliación e que as xuntas de avaliación se



centren en comentar incidencias, pero a opinión maioritaria é que as xuntas de avaliación non permiten coñecer e entender mellor ao alumnado.

- A revisión polos alumnos/as do exame corrixido considérase moi importante.

- Consideran insuficientes as reunións de coordinación pedagóxica realizadas, ao tempo que é parecer maioritario que moitas actividades deben ser coordinadas dentro dos Departamentos (programación, criterios de avaliación, corrección de pendentes,...) e entre Departamentos.

- O funcionamento dos diversos organismos do Instituto é valorada en xeral positivamente, aínda que no caso do Consello Escolar é evidente o descoñecemento e a apreciación dunha escasa operatividade, no que coinciden cos restantes membros da comunidade educativa.

- Moi maioritariamente respáldase a formación en valores dentro do proceso educativo, inclinándose a maioría por facer explícitos os valores que debe fomentar o Instituto e deseñar estratexias colectivas para a súa consecución. Hai un número significativo doutras opinións que van no sentido de fomentar os valores establecidos por lei, por ser centro público, ou no de que cada profesor é responsable da súa actuación por formar parte da liberdade de cátedra.

## 2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

| Obxectivos                                                                                                                                                                                                                                                                                               | CCL | CP | STEM | CD  | CPSAA   | CC | CE  | CCEC |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|----|------|-----|---------|----|-----|------|
| OBX1 - Identificar, valorar e expresar os elementos crave da dignidade e identidade persoal a través da interpretación de biografías significativas, para asumir a propia dignidade e aceptar a identidade persoal, respectar a dos outros, e desenvolver con liberdade un proxecto de vida con sentido. | 1-3 |    |      | 1-4 | 1-2-4-5 |    | 2-3 | 3    |

| Obxectivos                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | CCL | CP | STEM | CD  | CPSAA | CC    | CE | CCEC  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|----|------|-----|-------|-------|----|-------|
| OBX2 - Valorar a condición relacional do ser humano, desenvolvendo destrezas e actitudes sociais orientadas á xustiza e á mellora da convivencia tendo en conta o maxisterio social da Igrexa, para aprender a vivir con outros e contribuír á fraternidade universal e a sustentabilidade do planeta.                                                                         | 2-5 | 3  | 5    | 3   | 3     | 1-2-4 | 1  |       |
| OBX3 - Asumir os desafíos da humanidade desde unha perspectiva inclusiva recoñecendo as necesidades individuais e sociais, discerníndoos coas claves do Reino de Deus, para implicarse persoal e profesionalmente na transformación social e o logro do ben común.                                                                                                             | 1-5 |    | 3    | 1   | 3     | 3-4   | 1  | 3     |
| OBX4 - Interpretar e admirar o patrimonio cultural nas súas diferentes expresións, recoñecendo que son portadoras de identidades e sentido, apreciando como o cristianismo se ha encarnado en manifestacións diversas, para desenvolver sentido de pertenza, participar na construción da convivencia e promover o diálogo intercultural no marco dos dereitos humanos.        | 4   | 3  |      | 2-3 |       | 3     |    | 1-2-4 |
| OBX5 - Recoñecer e apreciar a propia interioridade, a experiencia espiritual e relixiosa, presente en todas as culturas e sociedades, comprendendo a experiencia de personaxes relevantes e valorando as posibilidades do relixioso, para discernir posibles respostas ás preguntas sobre o sentido da vida, e favorecer o respecto entre as diferentes tradicións relixiosas. | 1   |    |      |     | 1-3-5 | 3     | 2  | 1-3   |
| OBX6 - Identificar e comprender os contidos esenciais da Teoloxía cristiá, contemplando e valorando a contribución da tradición cristiá á procura da verdade, para dispoñer dunha síntese do cristianismo que permita dialogar con outras tradicións, paradigmas e cosmovisións.                                                                                               | 2-3 |    | 4    | 1   | 4-5   | 1-4   | 3  | 1     |

#### Descrición:

### 3.1. Relación de unidades didácticas

| UD | Título             | Descrición                                                                                                               | % Peso materia | Nº sesións | 1º trim. | 2º trim. | 3º trim. |
|----|--------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|------------|----------|----------|----------|
| 1  | A casa é de todos. | O ser humano está chamado a convivir con outros nun espazo compartido, unha casa común. Nesta situación de aprendizaxe o | 15             | 5          | X        |          |          |

| UD | Título                   | Descrición                                                                                                                                                                                                                                                                        | % Peso materia | Nº sesións | 1º trim. | 2º trim. | 3º trim. |
|----|--------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|------------|----------|----------|----------|
| 1  | A casa é de todos.       | alumnado reflexionará sobre a igual dignidade dos seres humanos, o coidado da natureza e a importancia do compromiso.                                                                                                                                                             | 15             | 5          | X        |          |          |
| 2  | Normas de convivencia.   | Todas as sociedades organízanse de distintas maneiras. Xesús propón unha forma de organización completamente diferente, o Reino de Deus. Nesta situación de aprendizaxe o alumnado reflexionará sobre a responsabilidade que temos na organización e na boa convivencia.          | 10             | 4          | X        |          |          |
| 3  | Chegan reforzos.         | O feito de vivir nunha sociedade globalizada non implica que sexa mellor que os anteriores modelos de convivencia, tamén se pensamos no impacto ambiental. Nesta situación de aprendizaxe o alumnado profundará na categoría da fraternidade .                                    | 10             | 4          | X        |          |          |
| 4  | Xeitos de convivir.      | Facerse irmán doutros implica unha transformación persoal e unha mirada empática. A relixiosidade popular potencia a comunión coa natureza. Nesta situación de aprendizaxe o alumnado profundará nas diferentes formas de vivir a fraternidade .                                  | 15             | 4          |          | X        |          |
| 5  | Amigos para sempre.      | Nun mundo dividido por razóns económicas, políticas e sociais o Papa reflexiona sobre a importancia de ser irmáns e introduce un concepto que ilumina o proxecto dunha fraternidade global: a amizade social. Nesta situación de aprendizaxe o alumnado profundará nese concepto. | 10             | 4          |          | X        |          |
| 6  | Non sempre funciona.     | O pecado é unha realidade presente no ser humano e fai dano a todos os vínculos. Nesta situación de aprendizaxe o alumnado reflexionará sobre esa realidade, as consecuencias que ten no persoal e coñecerá o sacramento da reconciliación.                                       | 10             | 4          |          | X        |          |
| 7  | Comunidade de bens.      | Para os cristiáns é necesario construír relacións xustas e humanas. Nesta situación de aprendizaxe o alumnado descubrirá a importancia do ben común e a necesidade de implicarse na súa consecución.                                                                              | 15             | 5          |          |          | X        |
| 8  | Corresponsabilizándonos. | Asumir responsabilidades é comprometerse na procura do ben común. Nesta situación de aprendizaxe o alumnado aprenderá que as accións inflúen na contorna e a importancia do discernimento.                                                                                        | 15             | 5          |          |          | X        |

### 3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

| UD | Título da UD       | Duración |
|----|--------------------|----------|
| 1  | A casa é de todos. | 5        |

| Cráterios de avaliación                                                                                                                                                                                                                                                                         | Mínimos de consecución                                                                                                                                                                                                                                                                                       | IA | %   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|-----|
| CA1.1 - Recoñecer os trazos esenciais da antropoloxía cristiá, relacionándoos cos dereitos fundamentais e a defensa da dignidade humana, verificándoos en situacións globais.                                                                                                                   | Descobre os trazos esenciais da antropoloxía cristiá.<br>É capaz de relacionar a antropoloxía cristiá cos dereitos fundamentais.<br>Defende a dignidade humana desde a antropoloxía cristiá.<br>Identifica e verifica os trazos esenciais da antropoloxía cristiá en situacións globais da vida.             | TI | 100 |
| CA1.2 - Formular un proxecto persoal de vida con sentido que responda a valores de coidado propio, dos demais e da natureza, respectando os dos outros, tomando como referencia a Xesucristo, sendo capaz de modular estas opcións en situacións vitais complexas.                              | Compón un proxecto persoal de vida con sentido.<br>Crea un proxecto de vida respondendo a valores de coidado propio e respectando os dos demais.<br>Coida a natureza e aos demais.<br>Toma como referencia a Xesucristo na construción dun proxecto persoal de vida.                                         |    |     |
| CA1.3 - Asumir valores e actitudes de coidado persoal, dos outros, da natureza e dos espazos comúns, favorecendo actitudes de respecto, gratuidade, reconciliación, inclusión social e sustentabilidade.                                                                                        | Desenvolve actitudes sociais facéndose cargo do coidado dos outros.<br>Crea lazos de solidariedade.<br>Fai un uso responsable dos recursos naturais e dos espazos comúns.<br>Ocúpase do coidado persoal e dos outros favorecendo respecto, gratuidade, reconciliación, inclusión social e sustentabilidade.  |    |     |
| CA1.6 - Contribuír á fraternidade universal, contrastando criticamente o paradigma científico tecnolóxico vixente e as narrativas de progreso, coa antropoloxía, a moral e a escatoloxía cristiá, respondendo con sensibilidade e implicación a situacións de empobrecemento e vulnerabilidade. | Analitiza o paradigma científico e tecnolóxico desde unha perspectiva da fraternidade universal.<br>Busca a construción da fraternidade universal.<br>Contrasta a antropoloxía, a moral e a escatología cristiá co progreso.<br>Actúa con sensibilidade ante situacións de empobrecemento e vulnerabilidade. |    |     |

| Criterios de avaliación                                                                                                                                                                    | Mínimos de consecución                                                                                                                                                                                                                                                                                        | IA | % |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|---|
| CA1.7 - Participar criticamente na promoción da diversidade cultural, expresando e achegando creativamente as experiencias propias, respectando as diferenzas entre persoas e comunidades. | Analiza a promoción da diversidade cultural.<br>Expresa e achega as experiencias propias na promoción da diversidade cultural.<br>Domina o respecto ás diferenzas entre persoas e comunidades.<br>Admira o patrimonio cultural respectando todas as experiencias e recoñecendo que son portadoras de sentido. |    |   |

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

| Contidos                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Dignidade humana e proxecto persoal na visión cristiá da vida.</li> <li>- Trazos esenciais da antropoloxía cristiá en diálogo coa dignidade humana.</li> <li>- Situacións vitais e preguntas existenciais en relación coa construción do proxecto persoal.</li> <li>- Xesucristo como referencia para o recoñecemento e valoración positiva da dignidade humana e a solidariedade.</li> <li>- O Evanxeo como resposta á procura de sentido.</li> <li>- A transformación social como vocación persoal e proxecto profesional.</li> <li>- Cosmovisión, identidade cristiá e expresión cultural.</li> <li>- A Biblia como fonte de coñecemento para entender a historia e identidade de Occidente e o diálogo intercultural.</li> <li>- Respecto ante a beleza das diversas manifestacións culturais e relixiosas como elemento de pertenza e tradición cultural.</li> <li>- Corresponsables no coidado das persoas e do planeta.</li> <li>- Propostas da ética social da Igrexa aplicadas aos desafíos do mundo actual e ao paradigma tecnocrático.</li> </ul> |

| UD | Título da UD           | Duración |
|----|------------------------|----------|
| 2  | Normas de convivencia. | 4        |

| Criterios de avaliación | Mínimos de consecución | IA | % |
|-------------------------|------------------------|----|---|
|-------------------------|------------------------|----|---|

| Criterios de avaliación                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Mínimos de consecución                                                                                                                                                                                                                                                                                             | IA | %   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|-----|
| CA1.3 - Asumir valores e actitudes de coidado persoal, dos outros, da natureza e dos espazos comúns, favorecendo actitudes de respecto, gratuidade, reconciliación, inclusión social e sustentabilidade.                                                                                                           | Desenvolve actitudes sociais facéndose cargo do coidado dos outros<br>Crea lazos de solidariedade<br>Fai un uso responsable dos recursos naturais e dos espazos comúns<br>Ocúpase do coidado persoal e dos outros favorecendo respecto, gratuidade, reconciliación, inclusión social e sustentabilidade            | TI | 100 |
| CA1.4 - Cooperar á construción de sociedades xustas e democráticas, fortalecendo vínculos sociais e interxeracionais, e as relacións en modelos de interdependencia, analizando a realidade, tendo en conta os principios e valores do maxisterio social da Igrexa e promovendo o desenvolvemento humano integral. | Participa na construción de sociedades xustas e democráticas.<br>Reforza vínculos sociais e interxeracionais.<br>Recoñece a interdependencia apreciando o seu vínculo emocional.<br>Considera os principios e valores do maxisterio social da Igrexa.                                                              |    |     |
| CA1.5 - Cooperar activamente en proxectos de coidado e responsabilidade cara ao ben común, inspirados na perspectiva cristiá, participando en accións de mellora da contorna e na formulación das opcións profesionais.                                                                                            | Participa en proxectos de responsabilidade cara ao ben común.<br>Colabora en proxectos de coidado e responsabilidade cara ao ben común<br>Participa e promove proxectos de coidado e responsabilidade cara ao ben común<br>Implicase no fomento do ben común creando proxectos que poden ter opcións profesionais  |    |     |
| CA1.6 - Contribuír á fraternidade universal, contrastando criticamente o paradigma científico tecnolóxico vixente e as narrativas de progreso, coa antropoloxía, a moral e a escatoloxía cristiá, respondendo con sensibilidade e implicación a situacións de empobrecemento e vulnerabilidade.                    | Compara e analitiza o paradigma científico e tecnolóxico desde unha perspectiva da fraternidade universal<br>Busca a construción da fraternidade universal<br>Contrasta a antropoloxía, a moral e a escatología cristiá co progreso<br>Actúa con sensibilidade ante situacións de empobrecemento e vulnerabilidade |    |     |
| CA1.11 - Recoñecer a Igrexa, comunidade dos discípulos de Xesucristo, e o seu compromiso na amizade social como núcleos esenciais do cristianismo, valorando criticamente a súa contribución cultural e histórica.                                                                                                 | Comprende o significado da Igrexa como comunidade dos discípulos de Xesús<br>Recoñece o compromiso social da comunidade dos discípulos de Xesús como esencia do cristianismo<br>Estima a contribución da Igrexa á cultura e á historia<br>Demostra un achegamento ás crenzas e os valores propios da fe cristiá    |    |     |

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

| Contidos                                                                                                                                                                                                                  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Dignidade humana e proxecto persoal na visión cristiá da vida.</li> <li>- Situacións vitais e preguntas existenciais en relación coa construción do proxecto persoal.</li> </ul> |

## Contidos

- O Evanxeo como resposta á procura de sentido.
- A transformación social como vocación persoal e proxecto profesional.
- Cosmovisión, identidade cristiá e expresión cultural.
- Principios e valores do ensino social da Igrexa e a súa aplicación en sociedades democráticas.
- Aprecio da relación da mensaxe cristiá coa ciencia e a cultura como medio de enriquecemento do conxunto dos saberes.

| UD | Título da UD     | Duración |
|----|------------------|----------|
| 3  | Chegan reforzos. | 4        |

| Criterios de avaliación                                                                                                                                                                                                                                                                         | Mínimos de consecución                                                                                                                                                                                                                                                                                             | IA | %   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|-----|
| CA1.3 - Asumir valores e actitudes de coidado persoal, dos outros, da natureza e dos espazos comúns, favorecendo actitudes de respecto, gratuidade, reconciliación, inclusión social e sustentabilidade.                                                                                        | Desenvolve actitudes sociais facéndose cargo do coidado dos outros<br>Crea lazos de solidariedade<br>Fai un uso responsable dos recursos naturais e dos espazos comúns<br>Ocúpase do coidado persoal e dos outros favorecendo respecto, gratuidade, reconciliación, inclusión social e sustentabilidade            | TI | 100 |
| CA1.5 - Cooperar activamente en proxectos de coidado e responsabilidade cara ao ben común, inspirados na perspectiva cristiá, participando en accións de mellora da contorna e na formulación das opcións profesionais.                                                                         | Participa en proxectos de responsabilidade cara ao ben común.<br>Colabora en proxectos de coidado e responsabilidade cara ao ben común<br>Participa e promove proxectos de coidado e responsabilidade cara ao ben común<br>Implícase no fomento do ben común creando proxectos que poden ter opcións profesionais  |    |     |
| CA1.6 - Contribuír á fraternidade universal, contrastando criticamente o paradigma científico tecnolóxico vixente e as narrativas de progreso, coa antropoloxía, a moral e a escatoloxía cristiá, respondendo con sensibilidade e implicación a situacións de empobrecemento e vulnerabilidade. | Compara e analitiza o paradigma científico e tecnolóxico desde unha perspectiva da fraternidade universal<br>Busca a construción da fraternidade universal<br>Contrasta a antropoloxía, a moral e a escatoloxía cristiá co progreso<br>Actúa con sensibilidade ante situacións de empobrecemento e vulnerabilidade |    |     |

| Criterios de avaliación                                                                                                                                                                                                                                                           | Mínimos de consecución                                                                                                                                                                                                                                                                                           | IA | % |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|---|
| CA1.8 - Desenvolver sentido de pertenza a unha tradición cultural, con expresións sociais, artísticas, éticas e estéticas, valorando adecuadamente a súa contribución no seu momento histórico, relacionándoas con contextos actuais e promovendo a súa memoria como legado vivo. | Adquire sentido de pertenza a unha tradición cultural.<br>Comparte expresións sociais, artísticas, éticas e estéticas.<br>Aprecia o valor que pode achegar as súas creacións.<br>Relaciona as súas contribucións estéticas, éticas e artísticas con contextos actuais e promove a súa memoria.                   |    |   |
| CA1.10 - Favorecer a convivencia social en contextos plurais, respectando as opcións persoais e xerando espazos de diálogo e encontro.                                                                                                                                            | Coopera en contextos plurais para favorecer a convivencia social.<br>Mostra respecto ás opcións persoais.<br>Promove espazos de diálogo e encontro.<br>Coexiste con persoas nun mesmo ambiente de maneira respectuosa a pesar das diferentes culturas e respecta todas as opcións persoais.                      |    |   |
| CA1.11 - Recoñecer a Igrexa, comunidade dos discípulos de Xesucristo, e o seu compromiso na amizade social como núcleos esenciais do cristianismo, valorando criticamente a súa contribución cultural e histórica.                                                                | Compara e analiza o paradigma científico e tecnolóxico desde unha perspectiva da fraternidade universal<br>Busca a construción da fraternidade universal<br>Contrasta a antropoloxía, a moral e a escatoloxía cristiá co progreso<br>Actúa con sensibilidade ante situacións de empobrecemento e vulnerabilidade |    |   |
| CA1.12 - Poñer en diálogo o saber relixioso con outras disciplinas, tradicións culturais, paradigmas científicos e tecnolóxicos e outras cosmovisións, tendo en conta os métodos propios de cada disciplina e respectando a pluralidade.                                          | Relaciona o saber relixioso con outras disciplinas de coñecemento.<br>Analiza as distintas tradicións culturais e relacionaas co saber relixioso.<br>Contrasta co saber relixioso os paradigmas científicos, tecnolóxicos e outras cosmovisións<br>Compara outras cosmovisións e respectando a pluralidade.      |    |   |

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

| Contidos                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Dignidade humana e proxecto persoal na visión cristiá da vida.</li> <li>- Trazos esenciais da antropoloxía cristiá en diálogo coa dignidade humana.</li> <li>- Situacións vitais e preguntas existenciais en relación coa construción do proxecto persoal.</li> <li>- Xesucristo como referencia para o recoñecemento e valoración positiva da dignidade humana e a solidariedade.</li> <li>- O Evanxeo como resposta á procura de sentido.</li> <li>- A transformación social como vocación persoal e proxecto profesional.</li> </ul> |



## Contidos

- Cosmovisión, identidade cristiá e expresión cultural.
- Principios e valores do ensino social da Igrexa e a súa aplicación en sociedades democráticas.
- A Biblia como fonte de coñecemento para entender a historia e identidade de Occidente e o diálogo intercultural.
- Respecto ante a beleza das diversas manifestacións culturais e relixiosas como elemento de pertenza e tradición cultural.
- Aprecio da relación da mensaxe cristiá coa ciencia e a cultura como medio de enriquecemento do conxunto dos saberes.

| UD | Título da UD        | Duración |
|----|---------------------|----------|
| 4  | Xeitos de convivir. | 4        |

| Criterios de avaliación                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Mínimos de consecución                                                                                                                                                                                                                                                                                           | IA | %   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|-----|
| CA1.2 - Formular un proxecto persoal de vida con sentido que responda a valores de coidado propio, dos demais e da natureza, respectando os dos outros, tomando como referencia a Xesucristo, sendo capaz de modular estas opcións en situacións vitais complexas.                                                 | Compón un proxecto persoal de vida con sentido<br>Crea un proxecto de vida respondendo a valores de coidado propio e respectando os dos demais<br>Coida a natureza e aos demais.<br>Toma como referencia a Xesucristo na construción dun proxecto persoal de vida                                                | TI | 100 |
| CA1.3 - Asumir valores e actitudes de coidado persoal, dos outros, da natureza e dos espazos comúns, favorecendo actitudes de respecto, gratuidade, reconciliación, inclusión social e sustentabilidade.                                                                                                           | Desenvolve actitudes sociais facéndose cargo do coidado dos outros<br>Crea lazos de solidariedade<br>Fai un uso responsable dos recursos naturais e dos espazos comúns<br>Ocúpase do coidado persoal e dos outros favorecendo respecto, gratuidade, reconciliación, inclusión social e sustentabilidade          |    |     |
| CA1.4 - Cooperar á construción de sociedades xustas e democráticas, fortalecendo vínculos sociais e interxeracionais, e as relacións en modelos de interdependencia, analizando a realidade, tendo en conta os principios e valores do maxisterio social da Igrexa e promovendo o desenvolvemento humano integral. | Participa na construción de sociedades xustas e democráticas.<br>Reforza vínculos sociais e interxeracionais.<br>Recoñece a interdependencia apreciando o seu vínculo emocional.<br>Considera os principios e valores do maxisterio social da Igrexa.                                                            |    |     |
| CA1.6 - Contribuír á fraternidade universal, contrastando criticamente o paradigma científico tecnolóxico vixente e as narrativas de progreso, coa antropoloxía, a moral e a escatoloxía cristiá, respondendo con sensibilidade e implicación a situacións de empobrecemento e vulnerabilidade.                    | Compara e analiza o paradigma científico e tecnolóxico desde unha perspectiva da fraternidade universal<br>Busca a construción da fraternidade universal<br>Contrasta a antropoloxía, a moral e a escatoloxía cristiá co progreso<br>Actúa con sensibilidade ante situacións de empobrecemento e vulnerabilidade |    |     |

| Criterios de avaliación                                                                                                                                                                                                                                                                       | Mínimos de consecución                                                                                                                                                                                                                                                                                             | IA | % |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|---|
| CA1.8 - Desenvolver sentido de pertenza a unha tradición cultural, con expresións sociais, artísticas, éticas e estéticas, valorando adecuadamente a súa contribución no seu momento histórico, relacionándoas con contextos actuais e promovendo a súa memoria como legado vivo.             | Adquire sentido de pertenza a unha tradición cultural.<br>Comparte expresións sociais, artísticas, éticas e estéticas.<br>Aprecia o valor que pode achegar as súas creacións.<br>Relaciona as súas contribucións estéticas, éticas e artísticas con contextos actuais e promove a súa memoria.                     |    |   |
| CA1.9 - Formular posibles respostas ás preguntas de sentido, coñecendo e valorando as achegas das tradicións relixiosas, en especial a proposta de sentido da vida de Xesucristo, elaborando as súas propias respostas partindo dunha análise crítica e a adaptación á súa situación persoal. | Ante as preguntas de sentido é capaz de formular posibles respostas.<br>Coñece e valora as achegas das tradicións relixiosas á resposta do sentido.<br>Aprecia a proposta de sentido da vida de Xesucristo<br>Confecciona as súas propias respostas e a adáptaa á súa situación persoal.                           |    |   |
| CA1.11 - Recoñecer a Igrexa, comunidade dos discípulos de Xesucristo, e o seu compromiso na amizade social como núcleos esenciais do cristianismo, valorando criticamente a súa contribución cultural e histórica.                                                                            | Compara e analitiza o paradigma científico e tecnolóxico desde unha perspectiva da fraternidade universal<br>Busca a construción da fraternidade universal<br>Contrasta a antropoloxía, a moral e a escatología cristiá co progreso<br>Actúa con sensibilidade ante situacións de empobrecemento e vulnerabilidade |    |   |

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

| Contidos                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Dignidade humana e proxecto persoal na visión cristiá da vida.</li> <li>- Situacións vitais e preguntas existenciais en relación coa construción do proxecto persoal.</li> <li>- Xesucristo como referencia para o recoñecemento e valoración positiva da dignidade humana e a solidariedade.</li> <li>- O Evanxeo como resposta á procura de sentido.</li> <li>- A transformación social como vocación persoal e proxecto profesional.</li> <li>- Cosmovisión, identidade cristiá e expresión cultural.</li> <li>- A Igrexa como comunidade dos discípulos de Xesucristo.</li> <li>- Principios e valores do ensino social da Igrexa e a súa aplicación en sociedades democráticas.</li> <li>- Respecto ante a beleza das diversas manifestacións culturais e relixiosas como elemento de pertenza e tradición cultural.</li> <li>- Figuras históricas e eclesiais comprometidas co ben común.</li> <li>- Corresponsables no coidado das persoas e do planeta.</li> </ul> |

## Contidos

- Proxectos eclesiais que traballan a amizade social, a solidariedade interxeracional e a sustentabilidade do planeta.
- Propostas da ética social da Igrexa aplicadas aos desafíos do mundo actual e ao paradigma tecnocrático.

| UD | Título da UD        | Duración |
|----|---------------------|----------|
| 5  | Amigos para sempre. | 4        |

| Criterios de avaliación                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Mínimos de consecución                                                                                                                                                                                                                                                                                                | IA | %   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|-----|
| CA1.1 - Recoñecer os trazos esenciais da antropoloxía cristiá, relacionándoos cos dereitos fundamentais e a defensa da dignidade humana, verificándoos en situacións globais.                                                                                                                                      | Descobre os trazos esenciais da antropoloxía cristiá<br>É capaz de relacionar a antropoloxía cristiá cos dereitos fundamentais<br>Defende a dignidade humana desde os trazos esenciais dunha antropoloxía cristiá<br>Identifica e verifica os trazos esenciais da antropoloxía cristiá en situacións globais da vida. | TI | 100 |
| CA1.2 - Formular un proxecto persoal de vida con sentido que responda a valores de coidado propio, dos demais e da natureza, respectando os dos outros, tomando como referencia a Xesucristo, sendo capaz de modular estas opcións en situacións vitais complexas.                                                 | Compón un proxecto persoal de vida con sentido<br>Crea un proxecto de vida respondendo a valores de coidado propio e respectando os dos demais<br>Coida a natureza e aos demais.<br>Toma como referencia a Xesucristo na construción dun proxecto persoal de vida                                                     |    |     |
| CA1.3 - Asumir valores e actitudes de coidado persoal, dos outros, da natureza e dos espazos comúns, favorecendo actitudes de respecto, gratuidade, reconciliación, inclusión social e sustentabilidade.                                                                                                           | Desenvolve actitudes sociais facéndose cargo do coidado dos outros<br>Crea lazos de solidariedade<br>Fai un uso responsable dos recursos naturais e dos espazos comúns<br>Ocúpase do coidado persoal e dos outros favorecendo respecto, gratuidade, reconciliación, inclusión social e sustentabilidade               |    |     |
| CA1.4 - Cooperar á construción de sociedades xustas e democráticas, fortalecendo vínculos sociais e interxeracionais, e as relacións en modelos de interdependencia, analizando a realidade, tendo en conta os principios e valores do maxisterio social da Igrexa e promovendo o desenvolvemento humano integral. | Participa na construción de sociedades xustas e democráticas.<br>Reforza vínculos sociais e interxeracionais.<br>Recoñece a interdependencia apreciando o seu vínculo emocional.<br>Considera os principios e valores do maxisterio social da Igrexa.                                                                 |    |     |

| Criterios de avaliación                                                                                                                                                                                                                                                                         | Mínimos de consecución                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | IA | % |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|---|
| CA1.6 - Contribuír á fraternidade universal, contrastando criticamente o paradigma científico tecnolóxico vixente e as narrativas de progreso, coa antropoloxía, a moral e a escatoloxía cristiá, respondendo con sensibilidade e implicación a situacións de empobrecemento e vulnerabilidade. | <p>Compara e analitiza o paradigma científico e tecnolóxico desde unha perspectiva da fraternidade universal</p> <p>Busca a construción da fraternidade universal</p> <p>Contrasta a antropoloxía, a moral e a escatoloxía cristiá co progreso</p> <p>Actúa con sensibilidade ante situacións de empobrecemento e vulnerabilidade</p> |    |   |
| CA1.8 - Desenvolver sentido de pertenza a unha tradición cultural, con expresións sociais, artísticas, éticas e estéticas, valorando adecuadamente a súa contribución no seu momento histórico, relacionándoas con contextos actuais e promovendo a súa memoria como legado vivo.               | <p>Adquire sentido de pertenza a unha tradición cultural.</p> <p>Comparte expresións sociais, artísticas, éticas e estéticas.</p> <p>Aprecia o valor que pode achegar as súas creacións.</p> <p>Relaciona as súas contribucións estéticas, éticas e artísticas con contextos actuais e promove a súa memoria.</p>                     |    |   |
| CA1.11 - Recoñecer a Igrexa, comunidade dos discípulos de Xesucristo, e o seu compromiso na amizade social como núcleos esenciais do cristianismo, valorando criticamente a súa contribución cultural e histórica.                                                                              | <p>Compara e analitiza o paradigma científico e tecnolóxico desde unha perspectiva da fraternidade universal</p> <p>Busca a construción da fraternidade universal</p> <p>Contrasta a antropoloxía, a moral e a escatoloxía cristiá co progreso</p> <p>Actúa con sensibilidade ante situacións de empobrecemento e vulnerabilidade</p> |    |   |
| CA1.12 - Poñer en diálogo o saber relixioso con outras disciplinas, tradicións culturais, paradigmas científicos e tecnolóxicos e outras cosmovisións, tendo en conta os métodos propios de cada disciplina e respectando a pluralidade.                                                        | <p>Relaciona o saber relixioso con outras disciplinas de coñecemento.</p> <p>Analiza as distintas tradicións culturais e relacionaas co saber relixioso.</p> <p>Contrasta co saber relixioso os paradigmas científicos, tecnolóxicos e outras cosmovisións</p> <p>Compara outras cosmovisións e respectando a pluralidade.</p>        |    |   |

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

| Contidos                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Dignidade humana e proxecto persoal na visión cristiá da vida.</li> <li>- Situacións vitais e preguntas existenciais en relación coa construción do proxecto persoal.</li> <li>- Xesucristo como referencia para o recoñecemento e valoración positiva da dignidade humana e a solidariedade.</li> <li>- O Evanxeo como resposta á procura de sentido.</li> <li>- Estratexias de comunicación en distintas linguaxes das propias ideas, crenzas e experiencias en contextos interculturais.</li> </ul> |

## Contidos

- Razonabilidade da fe, desenvolvemento integral da persoa e fomento do ben común.
- A transformación social como vocación persoal e proxecto profesional.
- Cosmovisión, identidade cristiá e expresión cultural.
- A Biblia como fonte de coñecemento para entender a historia e identidade de Occidente e o diálogo intercultural.
- A vida da Igrexa como xeradora de identidade e cultura ao longo da historia: análise das súas contribucións á construción social, política e cultural.
- Respecto ante a beleza das diversas manifestacións culturais e relixiosas como elemento de pertenza e tradición cultural.
- Aprecio da relación da mensaxe cristiá coa ciencia e a cultura como medio de enriquecemento do conxunto dos saberes.
- Corresponsables no coidado das persoas e do planeta.
- Os dereitos humanos e os obxectivos de desenvolvemento sostible en relación co pensamento social cristián.
- A esperanza cristiá e a santidad.

| UD | Título da UD         | Duración |
|----|----------------------|----------|
| 6  | Non sempre funciona. | 4        |

| Criterios de avaliación                                                                                                                                                                                                                                            | Mínimos de consecución                                                                                                                                                                                                                                                                                                | IA | %   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|-----|
| CA1.1 - Recoñecer os trazos esenciais da antropoloxía cristiá, relacionándoos cos dereitos fundamentais e a defensa da dignidade humana, verificándoos en situacións globais.                                                                                      | Descobre os trazos esenciais da antropoloxía cristiá<br>É capaz de relacionar a antropoloxía cristiá cos dereitos fundamentais<br>Defende a dignidade humana desde os trazos esenciais dunha antropoloxía cristiá<br>Identifica e verifica os trazos esenciais da antropoloxía cristiá en situacións globais da vida. | TI | 100 |
| CA1.2 - Formular un proxecto persoal de vida con sentido que responda a valores de coidado propio, dos demais e da natureza, respectando os dos outros, tomando como referencia a Xesucristo, sendo capaz de modular estas opcións en situacións vitais complexas. | Compón un proxecto persoal de vida con sentido<br>Crea un proxecto de vida respondendo a valores de coidado propio e respectando os dos demais<br>Coida a natureza e aos demais.<br>Toma como referencia a Xesucristo na construción dun proxecto persoal de vida                                                     |    |     |

| Criterios de avaliación                                                                                                                                                                                                                                                                         | Mínimos de consecución                                                                                                                                                                                                                                                                                             | IA | % |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|---|
| CA1.3 - Asumir valores e actitudes de coidado persoal, dos outros, da natureza e dos espazos comúns, favorecendo actitudes de respecto, gratuidade, reconciliación, inclusión social e sustentabilidade.                                                                                        | Desenvolve actitudes sociais facéndose cargo do coidado dos outros<br>Crea lazos de solidariedade<br>Fai un uso responsable dos recursos naturais e dos espazos comúns<br>Ocúpase do coidado persoal e dos outros favorecendo respecto, gratuidade, reconciliación, inclusión social e sustentabilidade            |    |   |
| CA1.5 - Cooperar activamente en proxectos de coidado e responsabilidade cara ao ben común, inspirados na perspectiva cristiá, participando en accións de mellora da contorna e na formulación das opcións profesionais.                                                                         | Participa en proxectos de responsabilidade cara ao ben común.<br>Colabora en proxectos de coidado e responsabilidade cara ao ben común<br>Participa e promove proxectos de coidado e responsabilidade cara ao ben común<br>Implícase no fomento do ben común creando proxectos que poden ter opcións profesionais  |    |   |
| CA1.6 - Contribuír á fraternidade universal, contrastando criticamente o paradigma científico tecnolóxico vixente e as narrativas de progreso, coa antropoloxía, a moral e a escatoloxía cristiá, respondendo con sensibilidade e implicación a situacións de empobrecemento e vulnerabilidade. | Compara e analitiza o paradigma científico e tecnolóxico desde unha perspectiva da fraternidade universal<br>Busca a construción da fraternidade universal<br>Contrasta a antropoloxía, a moral e a escatoloxía cristiá co progreso<br>Actúa con sensibilidade ante situacións de empobrecemento e vulnerabilidade |    |   |
| CA1.9 - Formular posibles respostas ás preguntas de sentido, coñecendo e valorando as achegas das tradicións relixiosas, en especial a proposta de sentido da vida de Xesucristo, elaborando as súas propias respostas partindo dunha análise crítica e a adaptación á súa situación persoal.   | Ante as preguntas de sentido é capaz de formular posibles respostas.<br>Coñece e valora as achegas das tradicións relixiosas á resposta do sentido.<br>Aprecia a proposta de sentido da vida de Xesucristo<br>Confecciona as súas propias respostas e a adáptaa á súa situación persoal.                           |    |   |
| CA1.11 - Recoñecer a Igrexa, comunidade dos discípulos de Xesucristo, e o seu compromiso na amizade social como núcleos esenciais do cristianismo, valorando criticamente a súa contribución cultural e histórica.                                                                              | Compara e analitiza o paradigma científico e tecnolóxico desde unha perspectiva da fraternidade universal<br>Busca a construción da fraternidade universal<br>Contrasta a antropoloxía, a moral e a escatoloxía cristiá co progreso<br>Actúa con sensibilidade ante situacións de empobrecemento e vulnerabilidade |    |   |

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

| Contidos                                                         |
|------------------------------------------------------------------|
| - Dignidade humana e proxecto persoal na visión cristiá da vida. |

## Contidos

- Trazos esenciais da antropoloxía cristiá en diálogo coa dignidade humana.
- Situacións vitais e preguntas existenciais en relación coa construción do proxecto persoal.
- Xesucristo como referencia para o recoñecemento e valoración positiva da dignidade humana e a solidariedade.
- O Evanxeo como resposta á procura de sentido.
- Estratexias de comunicación en distintas linguaxes das propias ideas, crenzas e experiencias en contextos interculturais.
- A transformación social como vocación persoal e proxecto profesional.
- Cosmovisión, identidade cristiá e expresión cultural.
- A Igrexa como comunidade dos discípulos de Xesucristo.
- Principios e valores do ensino social da Igrexa e a súa aplicación en sociedades democráticas.
- Corresponsables no coidado das persoas e do planeta.
- Actitudes e destrezas de diálogo ecuménico e interrelixioso con pleno respecto ás conviccións propias e as dos outros.
- A esperanza cristiá e a santidad.

| UD | Título da UD        | Duración |
|----|---------------------|----------|
| 7  | Comunidade de bens. | 5        |

| Criterios de avaliación                                                                                                                                                                                                                                            | Mínimos de consecución                                                                                                                                                                                                                                                                                                | IA | %   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|-----|
| CA1.1 - Recoñecer os trazos esenciais da antropoloxía cristiá, relacionándoos cos dereitos fundamentais e a defensa da dignidade humana, verificándoos en situacións globais.                                                                                      | Descobre os trazos esenciais da antropoloxía cristiá<br>É capaz de relacionar a antropoloxía cristiá cos dereitos fundamentais<br>Defende a dignidade humana desde os trazos esenciais dunha antropoloxía cristiá<br>Identifica e verifica os trazos esenciais da antropoloxía cristiá en situacións globais da vida. | TI | 100 |
| CA1.2 - Formular un proxecto persoal de vida con sentido que responda a valores de coidado propio, dos demais e da natureza, respectando os dos outros, tomando como referencia a Xesucristo, sendo capaz de modular estas opcións en situacións vitais complexas. | Compón un proxecto persoal de vida con sentido<br>Crea un proxecto de vida respondendo a valores de coidado propio e respectando os dos demais<br>Coida a natureza e aos demais.<br>Toma como referencia a Xesucristo na construción dun proxecto persoal de vida                                                     |    |     |

| Criterios de avaliación                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Mínimos de consecución                                                                                                                                                                                                                                                                                             | IA | % |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|---|
| CA1.3 - Asumir valores e actitudes de coidado persoal, dos outros, da natureza e dos espazos comúns, favorecendo actitudes de respecto, gratuidade, reconciliación, inclusión social e sustentabilidade.                                                                                                           | Desenvolve actitudes sociais facéndose cargo do coidado dos outros<br>Crea lazos de solidariedade<br>Fai un uso responsable dos recursos naturais e dos espazos comúns<br>Ocúpase do coidado persoal e dos outros favorecendo respecto, gratuidade, reconciliación, inclusión social e sustentabilidade            |    |   |
| CA1.4 - Cooperar á construción de sociedades xustas e democráticas, fortalecendo vínculos sociais e interxeracionais, e as relacións en modelos de interdependencia, analizando a realidade, tendo en conta os principios e valores do maxisterio social da Igrexa e promovendo o desenvolvemento humano integral. | Participa na construción de sociedades xustas e democráticas.<br>Reforza vínculos sociais e interxeracionais.<br>Recoñece a interdependencia apreciando o seu vínculo emocional.<br>Considera os principios e valores do maxisterio social da Igrexa.                                                              |    |   |
| CA1.5 - Cooperar activamente en proxectos de coidado e responsabilidade cara ao ben común, inspirados na perspectiva cristiá, participando en accións de mellora da contorna e na formulación das opcións profesionais.                                                                                            | Participa en proxectos de responsabilidade cara ao ben común.<br>Colabora en proxectos de coidado e responsabilidade cara ao ben común<br>Participa e promove proxectos de coidado e responsabilidade cara ao ben común<br>Implícase no fomento do ben común creando proxectos que poden ter opcións profesionais  |    |   |
| CA1.6 - Contribuír á fraternidade universal, contrastando criticamente o paradigma científico tecnolóxico vixente e as narrativas de progreso, coa antropoloxía, a moral e a escatoloxía cristiá, respondendo con sensibilidade e implicación a situacións de empobrecemento e vulnerabilidade.                    | Compara e analitiza o paradigma científico e tecnolóxico desde unha perspectiva da fraternidade universal<br>Busca a construción da fraternidade universal<br>Contrasta a antropoloxía, a moral e a escatoloxía cristiá co progreso<br>Actúa con sensibilidade ante situacións de empobrecemento e vulnerabilidade |    |   |
| CA1.9 - Formular posibles respostas ás preguntas de sentido, coñecendo e valorando as achegas das tradicións relixiosas, en especial a proposta de sentido da vida de Xesucristo, elaborando as súas propias respostas partindo dunha análise crítica e a adaptación á súa situación persoal.                      | Ante as preguntas de sentido é capaz de formular posibles respostas.<br>Coñece e valora as achegas das tradicións relixiosas á resposta do sentido.<br>Aprecia a proposta de sentido da vida de Xesucristo<br>Confecciona as súas propias respostas e a adáptaa á súa situación persoal.                           |    |   |

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

| Contidos                                                                                                                                                                                                |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Dignidade humana e proxecto persoal na visión cristiá da vida.</li> <li>- Trazos esenciais da antropoloxía cristiá en diálogo coa dignidade humana.</li> </ul> |



## Contidos

- Situacións vitais e preguntas existenciais en relación coa construción do proxecto persoal.
- Cosmovisión, identidade cristiá e expresión cultural.
- Valor das prácticas espirituais do monacato, a mística e a devoción popular.
- Corresponsables no coidado das persoas e do planeta.
- Os dereitos humanos e os obxectivos de desenvolvemento sostible en relación co pensamento social cristián.
- Proxectos eclesiais que traballan a amizade social, a solidariedade interxeracional e a sustentabilidade do planeta.
- Propostas da ética social da Igrexa aplicadas aos desafíos do mundo actual e ao paradigma tecnocrático.

| UD | Título da UD             | Duración |
|----|--------------------------|----------|
| 8  | Corresponsabilizándonos. | 5        |

| Criterios de avaliación                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Mínimos de consecución                                                                                                                                                                                                                                                                                  | IA | %   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|-----|
| CA1.2 - Formular un proxecto persoal de vida con sentido que responda a valores de coidado propio, dos demais e da natureza, respectando os dos outros, tomando como referencia a Xesucristo, sendo capaz de modular estas opcións en situacións vitais complexas.                                                 | Compón un proxecto persoal de vida con sentido<br>Crea un proxecto de vida respondendo a valores de coidado propio e respectando os dos demais<br>Coida a natureza e aos demais.<br>Toma como referencia a Xesucristo na construción dun proxecto persoal de vida                                       | TI | 100 |
| CA1.3 - Asumir valores e actitudes de coidado persoal, dos outros, da natureza e dos espazos comúns, favorecendo actitudes de respecto, gratuidade, reconciliación, inclusión social e sustentabilidade.                                                                                                           | Desenvolve actitudes sociais facéndose cargo do coidado dos outros<br>Crea lazos de solidariedade<br>Fai un uso responsable dos recursos naturais e dos espazos comúns<br>Ocúpase do coidado persoal e dos outros favorecendo respecto, gratuidade, reconciliación, inclusión social e sustentabilidade |    |     |
| CA1.4 - Cooperar á construción de sociedades xustas e democráticas, fortalecendo vínculos sociais e interxeracionais, e as relacións en modelos de interdependencia, analizando a realidade, tendo en conta os principios e valores do maxisterio social da Igrexa e promovendo o desenvolvemento humano integral. | Participa na construción de sociedades xustas e democráticas.<br>Reforza vínculos sociais e interxeracionais.<br>Recoñece a interdependencia apreciando o seu vínculo emocional.<br>Considera os principios e valores do maxisterio social da Igrexa.                                                   |    |     |

| Criterios de avaliación                                                                                                                                                                                                                                                                       | Mínimos de consecución                                                                                                                                                                                                                                                                                             | IA | % |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|---|
| CA1.5 - Cooperar activamente en proxectos de coidado e responsabilidade cara ao ben común, inspirados na perspectiva cristiá, participando en accións de mellora da contorna e na formulación das opcións profesionais.                                                                       | Participa en proxectos de responsabilidade cara ao ben común.<br>Colabora en proxectos de coidado e responsabilidade cara ao ben común<br>Participa e promove proxectos de coidado e responsabilidade cara ao ben común<br>Implicase no fomento do ben común creando proxectos que poden ter opcións profesionais  |    |   |
| CA1.7 - Participar criticamente na promoción da diversidade cultural, expresando e achegando creativamente as experiencias propias, respectando as diferenzas entre persoas e comunidades.                                                                                                    | Analiza a promoción da diversidade cultural<br>Expresa e achega as experiencias propias na promoción da diversidade cultural<br>Domina o respecto ás diferenzas entre persoas e comunidades<br>Admira o patrimonio cultural respectando todas as experiencias e recoñecendo que son portadoras de sentido          |    |   |
| CA1.9 - Formular posibles respostas ás preguntas de sentido, coñecendo e valorando as achegas das tradicións relixiosas, en especial a proposta de sentido da vida de Xesucristo, elaborando as súas propias respostas partindo dunha análise crítica e a adaptación á súa situación persoal. | Ante as preguntas de sentido é capaz de formular posibles respostas.<br>Coñece e valora as achegas das tradicións relixiosas á resposta do sentido.<br>Aprecia a proposta de sentido da vida de Xesucristo<br>Confecciona as súas propias respostas e a adaptaas á súa situación persoal                           |    |   |
| CA1.11 - Recoñecer a Igrexa, comunidade dos discípulos de Xesucristo, e o seu compromiso na amizade social como núcleos esenciais do cristianismo, valorando criticamente a súa contribución cultural e histórica.                                                                            | Compara e analitiza o paradigma científico e tecnolóxico desde unha perspectiva da fraternidade universal<br>Busca a construción da fraternidade universal<br>Contrasta a antropoloxía, a moral e a escatología cristiá co progreso<br>Actúa con sensibilidade ante situacións de empobrecemento e vulnerabilidade |    |   |

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

| Contidos                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Dignidade humana e proxecto persoal na visión cristiá da vida.</li> <li>- Situacións vitais e preguntas existenciais en relación coa construción do proxecto persoal.</li> <li>- Xesucristo como referencia para o recoñecemento e valoración positiva da dignidade humana e a solidariedade.</li> <li>- O Evanxeo como resposta á procura de sentido.</li> <li>- A transformación social como vocación persoal e proxecto profesional.</li> </ul> |

## Contidos

- Cosmovisión, identidade cristiá e expresión cultural.
- A Igrexa como comunidade dos discípulos de Xesucristo.
- A vida da Igrexa como xeradora de identidade e cultura ao longo da historia: análise das súas contribucións á construción social, política e cultural.
- Figuras históricas e eclesiais comprometidas co ben común.
- Corresponsables no coidado das persoas e do planeta.
- Proxectos eclesiais que traballan a amizade social, a solidariedade interxeracional e a sustentabilidade do planeta.
- Actitudes e destrezas de diálogo ecuménico e interrelixioso con pleno respecto ás conviccións propias e as dos outros.
- O compromiso das relixións na construción da paz e a superación da violencia e os fundamentalismos.

### 4.1. Concrecións metodolóxicas

A adquisición e o desenvolvemento das competencias clave do Perfil de saída do alumnado ao termo do ensino básico, que se concretan nas competencias específicas de cada materia ou ámbito da etapa, veranse favorecidos por metodoloxías didácticas que recoñezan ao alumnado como axente da súa propia aprendizaxe. Para iso é imprescindible a implementación de propostas pedagóxicas que, partindo dos centros de interese dos alumnos e alumnas, permítanlles construír o coñecemento con autonomía e creatividade desde as súas propias aprendizaxes e experiencias. As situacións de aprendizaxe representan unha ferramenta eficaz para integrar os elementos curriculares das distintas materias ou ámbitos mediante tarefas e actividades significativas e relevantes para resolver problemas de maneira creativa e cooperativa, reforzando a autoestima, a autonomía, a reflexión crítica e a responsabilidade.

Para que a adquisición das competencias sexa efectiva, ditas situacións deben estar ben contextualizadas e ser respectuosas coas experiencias do alumnado e as súas diferentes formas de comprender a realidade. Así mesmo, deben estar compostas por tarefas complexas cuxa resolución conleve a construción de novas aprendizaxes. Con estas situacións búscase ofrecer ao alumnado a oportunidade de conectar e aplicar o aprendido en contextos próximos á vida real. Así expostas, as situacións constitúen un compoñente que, aliñado cos principios do Deseño universal para a aprendizaxe, permite aprender a aprender e sentar as bases para a aprendizaxe ao longo da vida, fomentando procesos pedagóxicos flexibles e accesibles que se axusten ás necesidades, as características e os diferentes ritmos de aprendizaxe do alumnado.

O deseño destas situacións debe supoñer a transferencia das aprendizaxes adquiridas por parte do alumnado, posibilitando a articulación coherente e eficaz dos distintos coñecementos, destrezas e actitudes propios desta etapa. As situacións deben partir da formulación duns obxectivos claros e precisos que integren diversos saberes básicos. Ademais, deben propoñer tarefas ou actividades que favorezan diferentes tipos de agrupamentos, desde o traballo individual ao traballo en grupos, permitindo que o alumnado asuma responsabilidades persoais e actúe de forma cooperativa na resolución creativa do reto exposto. A súa posta en práctica debe implicar a produción e a interacción verbal e incluír o uso de recursos auténticos en distintos soportes e formatos, tanto analóxicos como dixitais. As situacións de aprendizaxe deben fomentar aspectos relacionados co interese común, a sustentabilidade ou a convivencia democrática, esenciais para que o alumnado sexa capaz de responder con eficacia aos retos do século XXI.

As formulacións metodolóxicas desta materia fundaméntanse, globalmente, na atención personalizada ao alumnado, na diversidade de actividades, estratexias, recursos e outros métodos didácticos; no coidado do desenvolvemento emocional e cognitivo do alumnado respectando o seu ritmo evolutivo; na aprendizaxe individualizada e cooperativa; na relación das aprendizaxes coa contorna, nun enfoque competencial orientado á acción, o emprendemento e a aplicación dos saberes. Será necesario ter en conta as condicións persoais, sociais e culturais de todos os alumnos e alumnas para detectar necesidades específicas e propoñer accións de reforzo ou ampliación, flexibilizando os procesos e garantindo a inclusión de todo o alumnado. A avaliación compréndese como parte deste proceso de ensino e aprendizaxe. A materia de Relixión Católica confire unha insubstituíble responsabilidade á figura do docente cuxa intervención é esencial na xestión do proceso de ensino, tanto na súa programación como no seu

desenvolvemento e avaliación.

A didáctica da materia de Relixión Católica exposta en termos dun currículo competencial haberá de promover o protagonismo do alumnado no seu propio proceso de aprendizaxe. Algúns dos pasos para seguir nas secuencias de aprendizaxe son:

- Partir da experiencia concreta do alumno e a alumna, e da súa realidade persoal, familiar, social e cultural;
- Identificar e formular con pensamento crítico os interrogantes e cuestións que suscitan estas situacións;
- Buscar, analizar e contrastar as experiencias e interrogantes, con fontes bíblicas, o Maxisterio eclesial, o patrimonio artístico, e outras referencias do diálogo fe-cultura;
- Elaborar respostas persoais e sociais desde a liberdade individual con pleno respecto ás ideas dos demais, contrastadas cos principios do ensino social da Igrexa;
- Dialogar con outras cosmovisións e relixións, para a construción da vida en sociedades plurais e democráticas baseadas no ben común;
- Comunicar con asertividade e empatía as ideas e crenzas propias utilizando con creatividade diversas linguaxes;
- Aplicar este proceso formativo na construción da identidade persoal e do proxecto vital como preparación para a aprendizaxe para toda a vida, e na transformación social.

A diversidade de metodoloxías activas que se poden aplicar haberán de ter en conta os pasos deste itinerario pedagóxico e as competencias específicas, os criterios de avaliación e os saberes básicos, é dicir, as aprendizaxes esenciais desta materia. As orientacións metodolóxicas e para a avaliación programadas harmonizarán de forma coherente estas aprendizaxes que se propoñen na materia de Relixión Católica, as necesidades propias do alumnado, e os obxectivos de etapa e o perfil de saída.

## 4.2. Materiais e recursos didácticos

| Denominación          |
|-----------------------|
| Recursos persoais     |
| Recursos materiais    |
| Recursos tecnolóxicos |
| Recursos dixitais     |
| Recursos espaciais    |

**Recursos persoais:** Formado por todos os profesionais do centro educativo, dende o profesorado da asignatura ata o profesorado titor, persoal especialista en AL e PT, departamento de orientación, mestres especialistas etc. Ademais, hai que destacar os recursos persoais externos nos cales nos podemos apoiar, como son as familias e todas aquelas organizacións institucionais que nos axuden no noso labor como docentes.

**Recursos materiais:** Libro de texto. Entre os materiais pódense destacar: material funxible (cadernos, lapis, folios, cartolinas...), plastilina e outras pastas para modelar, maquetas, dicionarios, láminas de apoio visual, libros de consulta.

**Recursos tecnolóxicos:** Ordenadores, robots educativos, encerados dixitais, proxectores, tabletas...

**Recursos dixitais:** Plataformas. Aula virtual, enciclopedias online, app para xerar mapas mentais, vídeos educativos, libros dixitais, actividades con realidade aumentada, kahoot ou plickers para realizar actividades de repaso e avaliación, entre outros. Estes recursos poden ser de utilidade para facilitar a adquisición de contidos e reforzar a aprendizaxe.

**Recursos espaciais:** A propia aula ordinaria, a biblioteca do centro, o patio de recreo, laboratorio de centro, aula de convivencia (para resolver aqueles conflitos que poidan xurdir), así como os diversos espazos da contorna.

### 5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Ao inicio do curso realizarase unha proba na que se revisan os contidos mínimos esixidos no ano anterior.

### 5.2. Criterios de cualificación e recuperación

**Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:**

| Unidade didáctica     | UD 1 | UD 2 | UD 3 | UD 4 | UD 5 | UD 6 | UD 7 |
|-----------------------|------|------|------|------|------|------|------|
| Peso UD/<br>Tipo Ins. | 15   | 10   | 10   | 15   | 10   | 10   | 15   |
| Táboa de indicadores  | 100  | 100  | 100  | 100  | 100  | 100  | 100  |

| Unidade didáctica     | UD 8 | Total |
|-----------------------|------|-------|
| Peso UD/<br>Tipo Ins. | 15   | 100   |
| Táboa de indicadores  | 100  | 100   |

**Criterios de cualificación:**

Procedementos e instrumentos de avaliación para cada avaliación:

Os procedementos para a avaliación da materia de relixión serán

- Actividades que traballen explicitamente os estándares definidos na unidade.
- Mapas mentais ou conceptuais elaborados polos alumnos e polas alumnas.
- Produtos de aprendizaxe deseñados para poder aplicalos en tarefas realizadas nun contexto real; por exemplo: unidades de medida deseñadas por eles, o deseño dun obxecto con figuras xeométricas, murais, traballos de aplicación das tarefas, etc.
- Probas escritas que recollan os estándares de aprendizaxe.
- Problemas de aplicación de contidos nos que é necesario o desenvolvemento do razoamento lóxico.

- Ferramentas de autoavaliación e coavaliación do traballo na aula.

As cualificacións do alumnado de relixión, estarán repartidas do seguinte xeito:

- Caderno de clase 50 %. Este apartado detállase da seguinte maneira:

| Ítem                                                 | Sempre (2,5) |
|------------------------------------------------------|--------------|
| vezes (1,25)      Nunca (0)                          | A      s     |
| Traer o material escolar preciso                     |              |
| Mostrar vontade de aprender e esforzarse nas tarefas |              |
| Ter feitas todas as tarefas                          |              |
| Orde e limpeza na presentación                       |              |

- Traballos 50 %. Este apartado detállase da seguinte maneira:

| Ítem                                 | Moi ben (2.5) | Ben (2) | Regular (1) | Mal (0) |
|--------------------------------------|---------------|---------|-------------|---------|
| Entregar os traballos na data fixada |               |         |             |         |
| Traballo ben estruturado             |               |         |             |         |
| Contidos axustados o tema            |               |         |             |         |
| Presentación escrita                 |               |         |             |         |
| Exposición oral na aula              |               |         |             |         |

Si algún alumno ou alumna ao final do trimestre non acadara o 50 % da puntuación, faríase unha proba de recuperación previa a entrega das notas, para tentar conseguir deste xeito un resultado positivo.

Si algún alumno ou alumna copia, no exame de avaliación final, será cualificado con un “0” nese exame e as notas das tres avaliacións serán divididas entre 3. O resultado desta operación será a súa nota final.

#### **Criterios de recuperación:**

##### **RECUPERACIÓN PARA ALUMNADO CON FALTAS DE ASISTENCIA**

No caso de alumnado que falta repetidamente a clase (ausencias reiteradas inxustificadas, expulsións oficiais...) a avaliación será feita en base á proba final da

avaliación correspondente ou , no seu caso, á avaliación final.

### **PROBA EXTRAORDINARIA**

A proba extraordinaria, puntuada sobre un total de 10 puntos, consistirá nunha serie de cuestións que recollan os contidos mínimos do curso. A nota mínima para superala mesma será un 5.

## **6. Medidas de atención á diversidade**

A Educación Secundaria Obrigatoria organízase de acordo cos principios de educación común e de atención á diversidade do alumnado. As medidas de atención á diversidade nesta etapa estarán orientadas a responder as necesidades educativas concretas do alumnado e ao logro dos obxectivos da Educación Secundaria Obrigatoria e a adquisición das competencias correspondentes e non poderán, en ningún caso, supoñer unha discriminación que lles impida alcanzar devanditos obxectivos e competencias e a titulación correspondente. Nesta etapa prestarase unha atención especial á adquisición e o desenvolvemento das competencias e fomentarse a correcta expresión oral e escrita e o uso das matemáticas. A fin de promover o hábito da lectura, dedicarse un tempo á mesma na práctica docente de todas as materias.

A metodoloxía da materia de Relixión Católica terá en conta os principios do Deseño Universal para a Aprendizaxe para programar propostas didácticas compostas por prácticas de aprendizaxe, ensino e avaliación que contribúan a enriquecer o proceso de desenvolvemento integral do alumnado, promovendo o seu progreso no recoñecemento da tradición relixiosa e cultural da contorna familiar e social, na adquisición de actitudes, valores e crenzas necesarios para a súa vida persoal e en sociedade, no crecemento interior e proxecto vital, así como na expresión das súas propias emocións e experiencias de forma respectuosa e empática xerando contornas inclusivas e interculturais. Foméntanse así procesos pedagóxicos accesibles para todos pola diversidade de estratexias e recursos, de espazos e tempos, que se utilizan na aula e pola adaptación do currículo ás necesidades dos diferentes ritmos de aprendizaxe. No deseño das actividades desta materia terase en conta a flexibilidade do currículo, os contextos de ensino inclusivos, e a utilización de recursos accesibles para a adecuada resposta educativa a todos os alumnos concíbese a partir do principio de inclusión, entendendo que unicamente dese modo garántese o desenvolvemento de todos, fómase a equidade e contribúese a unha maior cohesión social. A atención á diversidade é unha necesidade que abarca a todas as etapas educativas e a todos os alumnos. É dicir, trátase de contemplar a diversidade das alumnas e alumnos como principio e non como unha medida que corresponde ás necesidades duns poucos. En cumprimento do artigo 52 da orde 8 de setembro 2021 de atención á diversidade, Elaborarase un plan específico personalizado para os alumnos que deban permanecer un ano máis no mesmo curso que incida nas dificultades detectadas no curso anterior.

En canto ás medidas de atención á diversidade, debemos ter en conta á hora de levar a cabo esta programación por un lado as medidas ordinarias, así como as medidas extraordinarias, as cales se poñerán en funcionamento unha vez esgotadas as ordinarias. Así, entre as medidas ordinarias hai que ter en conta á adecuación desta programación ás características do centro e do alumnado. Por outro lado, levaranse a cabo reforzos educativos con aquel profesorado con dispoñibilidade horaria, ademais de programas de habilidades sociais para traballar a autoestima ou a empatía, o que facilitará o traballo en equipo. Por último, en canto as medidas ordinarias hai que destacar o programa de enriquecemento curricular para aquel alumnado con altas capacidades. Por outra banda, entre as medidas extraordinarias podemos atopar: adaptacións curriculares, agrupamentos flexibles, apoio do profesorado especialista en pedagogía terapéutica ou audición e linguaxe, a flexibilización no período de escolarización, así como alumnado que no poida acudir ao centro educativo por circunstancias diversas ou unha atención educativa domiciliaria ou hospitalaria. Tendo en conta esta información sobre as medidas de atención á diversidade, levaranse a cabo aquelas que se correspondan coa diversidade da aula, como poden ser as seguintes: - Mellorar os hábitos de estudo e as técnicas de aprendizaxe do alumnado, potenciando a adquisición das competencias a través da realización de esquemas, mapas conceptuais, resumos etc. - Desenvolver as capacidades do alumnado tendo en conta as súas características e circunstancias familiares, como poden ser: a adaptación de medios, o uso da axenda escolar, adaptación dos tempos na realización de probas ou tarefas, uso de imaxes, aplicacións dixitais. - Realizar actividades de reforzo para aquel alumnado que non conseguiu adquirir os contidos traballados, como poden ser o uso de imaxes ou apoios visuais. - Diseñar actividades de ampliación para aquel alumnado que xa adquiriu os contidos, a través da relación de tarefas de aprendizaxe integradas que aborden contidos de outras materias, afondando nos coñecementos adquiridos. - Levar a cabo actividades complementarias, as cales amplían os aspectos curriculares, como poden ser as saídas a centros de culto, visitas a museos, exposicións, charlas formativas, etc. - Establecer colaboracións con outras institucións (Igrexa, Concello, Deputación, organizacións sen ánimo de lucro) como poden

ser o emprego dos materiais aportados por fundacións como Cáritas, Mans Unidas... - Participar en plans e programas da Consellería de Educación e outras entidades, algúns exemplos pode ser o Plans Proxecta+, entre outros.

## 7.1. Concreción dos elementos transversais

|                                                                | UD 1 | UD 2 | UD 3 | UD 4 | UD 5 | UD 6 | UD 7 | UD 8 |
|----------------------------------------------------------------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| ET.1 - Comprensión lectora                                     | X    | X    | X    | X    | X    | X    | X    | X    |
| ET.2 - Expresión oral e escrita                                | X    | X    | X    | X    | X    | X    | X    | X    |
| ET.3 - Comunicación audiovisual                                | X    | X    | X    | X    | X    | X    | X    | X    |
| ET.4 - Competencia dixital                                     | X    | X    | X    | X    | X    | X    | X    | X    |
| ET.5 - Emprendemento social e empresarial                      | X    | X    | X    | X    | X    | X    | X    | X    |
| ET.6 - Fomento do espírito crítico e científico                | X    | X    | X    | X    | X    | X    | X    | X    |
| ET.7 - Educación emocional e en valores                        | X    | X    | X    | X    | X    | X    | X    | X    |
| ET.8 - Igualdade de xénero                                     | X    | X    | X    | X    | X    | X    | X    | X    |
| ET.9 - Creatividade                                            | X    | X    | X    | X    | X    | X    | X    | X    |
| ET.10 - Formación estética                                     | X    | X    | X    | X    | X    | X    | X    | X    |
| ET.11 - Educación para a saúde                                 | X    | X    | X    | X    | X    | X    | X    | X    |
| ET.12 - Educación para a sostibilidade e o consumo responsable | X    | X    | X    | X    | X    | X    | X    | X    |
| ET.13 - Respecto mutuo e cooperación entre iguais              | X    | X    | X    | X    | X    | X    | X    | X    |

### Observacións:

Ao traballar os mesmos descritores operativos que as demais materias, a materia de Relixión pode integrarse como una materia nos proxectos de interdisciplinariedade e o traballo por ámbitos. Nos propios saberes recóllese a relación de con outras disciplinas especialmente Lingua, Historia, Xeografía, Educación Plástica e Visual, etc

## 7.2. Actividades complementarias

| Actividade       | Descrición                | 1º trim. | 2º trim. | 3º trim. |
|------------------|---------------------------|----------|----------|----------|
| Saídas culturais | Visita a centros de culto |          | X        | X        |



## 8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

| Indicadores de logro                                                                 |
|--------------------------------------------------------------------------------------|
| Idoneidade das actividades propostas para acadar as aprendizaxes                     |
| Adecuación do nivel de dificultade ás características do alumnado                    |
| Incorporación das novas tecnoloxías ao proceso de ensino-aprendizaxe                 |
| Combinación do traballo individual e en equipo de xeito eficiente                    |
| Participación activa de todo o alumnado                                              |
| Eficacia dos procedementos e instrumentos de avaliación                              |
| Ofrecemento ao alumnado de forma rápida dos resultados das probas                    |
| Facilitación a cada alumna e alumno da axuda individualizada precisa                 |
| Atención adecuada á diversidade do alumnado                                          |
| Información do proceso de ensino-aprendizaxe ao alumnado, persoa titora e familia    |
| Implicación do profesorado nas funcións de tutoría e orientación                     |
| Comunicación apropiada coa familia por parte do profesorado                          |
| Facilitación do proceso de visualización, revisión e integración dos erros cometidos |

### Descrición:

Ademáis dos citados indicadores de logro, poderase incluír:

Se a programación se axústa ao marco normativo curricular estatal e autonómico e ao currículo de Relixión; se a estrutura da situación de aprendizaxe inclúe todos os elementos formais; se está adaptada ás características do centro e do grupo; se vincula este curso co perfil de saída, os descritores operativos e obxectivos de cada etapa; se se tivo en conta a diversidade do alumnado en canto a capacidades, distintos niveis cognitivos, ritmos e estilos de traballo, habilidades, estilos de aprendizaxe; se se planificou a partir dos criterios de avaliación que establece o currículo utilizando en cada secuencia aqueles saberes que permitían progresar na adquisición da correspondente competencia específica; se tivo en conta os descritores operativos das competencias clave e buscou o diálogo curricular con outras materias; si é adecuada aos criterios de avaliación.

Se como profesor ou profesora reflexionei e avalíei a miña labor docente durante todo o desenvolvemento da situación de aprendizaxe, realizando modificacións (nas tarefas, nos contidos, na metodoloxía) cando foi necesario; se utilicei variadas ferramentas de avaliación ao longo da tarefa (rúbricas, observación, probas escritas ou orais); se tiven en conta os criterios de cualificación acordados e difundidos e se estes criterios van referidos non só a resultados de probas senón ao logro de competencias.

## **8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora**

Realizarase o seguemento a través da aplicación Proens, farase na medida do posible, ao remate de cada situación de aprendizaxe, asegurando que se completou ao finalizar o trimestre. Os datos recollidos no seguemento permitirán tomar decisións cara á programación do seguinte curso académico.

## **9. Outros apartados**